
Herborg Station

Nr. 3. august 2015. 17. årgang

Medlemsblad for VSV&MJ

Videbæk Skjern Veteran og Modeljernbane

Klub nyt. (redaktørens spalte)

Der er ikke de store ting at berette siden sidste nr. udkom.

Sommeren er ved at synge på sidste vers og man kunne ønske at vi kunne få en rigtig Indian sommer for resten af perioden.

Vi har haft besøg fra Ringkøbing – Skjern museum for at vi måske kunne få nogle nye ideer til vores udlejning.

Vi forsøger også at stable et projekt på benene, så der kunne etableres et museum eller udstilling om banearbejdernes historie og ikke mindst om jernbanen fra Skjern til Videbæk. Projekter der alle ligger og samler kræfter.

Udlejningen ligger, i forhold til samme tidsrum sidste år (juni/juli), med en nedgang på ca. 37 %. Lad os ønske en god sensommer og efterår.

Et lille opråb til medlemmerne. Har I haft oplevelser hvori der er jernbaner med, det være sig ferie eller enkeltoplevelser så giv redaktøren mulighed for et lille interview, evt. med billeder. Hvis jeg må besøge Jer og Jeres private modelbaner, vil jeg gerne skrive lidt om dem.

Bladet udkommer 4 gange årligt, 15. feb. 15. maj, 15. aug. og 15. nov. Deadline er den 1. i pågældende måned.

Bladet udsendes elektronisk. Hvis du på et tidspunkt mangler bladet, er det fordi vi mangler din mail-adresse.

Flemming Egeslund

Antons tog. (fortsat)

Det er ikke noget vi absolut skal beslutte nu, men vi skal vide det inden vi begynder at lægge spor, for drev og dekoder er monteret inde under sporet, siger Karl. Uha, det er godt nok mange ting vi skal tage stilling til, og jeg ved ikke noget som helst om alt det du taler om, så det er da godt at du har styr på alt det, siger Anton. Anton er ikke noget teknisk geni, men han ved alt om træ og byggematerialer.

Derimod er Karl langt bedre til at sætte sig ind i nye ting, hvad han har måttet gøre i hele sit arbejdsliv, som butiksbestyrelser i en købmandskæde, men håndværker, det er han ikke. Nå det er også middag nu og jeg skal hjem og spise, siger Anton. For spisetider, det er noget der skal overholdes i Antons verden, så

han haster hjem til Selma. Efter frokost, sider Anton i sin udestue og lader hvilen falde på sig medens han tænker på sin hjembys station. En lille station med to spor og lidt sidespor til pakhus og læslespor, som nu er fjernet Men før i tiden var der liv på stationen, der var stationsforstander Christiansen og portør Kåstorp, hurtigt af børnene i byen omdøbt til kåltop, og en trafikalev. Christiansen tog sig af de vigtige opgaver, som han definerede: Det administrative, sætte signal og give afgang signal med spejlægget og så ellers pleje omgang med byens spidser, så som mejeribestyrer, overlærer og de mest fremtrædende butiksejere. Kåstorp var arbejdshesten, han tog sig af det praktiske som at rulle bomme op og ned, smøre sporskifter, tage mod gods og så havde han en tohjulet kære hvor på han kørte varer ud til folk i byen. Undtagen den dag da der kom en nyt ambolt til smeden. Med stort besvær fik han den bakset ud af godsvognen og over på kærren. Den må smeden selv hente besluttede han og sendte trafikaleven om med besked til smeden, at den nye ambolt var kommet. Henimod aften dukkede smeden op for at afhente ambolten Du må da gerne låne kærren hjem med den, tilbød Kåstorp. Nej det gider jeg ikke

for så skal jeg til at køre om med den igen sagde smeden og tog ambolten i favnen, som var det et lille barn, og gik hjem med den. Der var mest forsendelser til byen og ikke så ofte fra byen, men det skete dog at noget skulle sendes. En dag kom toget med en lille Q-vogn og stillede den ind på sidesporet (Q-vognen var en af de mest benyttede godsvogne) Kåstorp undrede sig over hvad den skulle bruges til og fik at vide af Christiansen at det var til en tyr. Et stykke fra byen ligger der en stor gård hvor man havde en meget fin præmie tyr, og gårdejerens søn, der havde en gård på Fyn, havde fået overtalt faderen til at låne ham tyren, mod at han betalte transporten til og fra Fyn, og at tyren fik en karl fra gården med som ledsager. Dagen før afrejsen kom karlene fra gården med hø, vand og andre fornødenheder til rejsen, vognen blev beklædt indvendig med sække fyldt med halm der hvor tyren skulle stå, for den måtte endeligt ikke komme noget til. Der blev lagt et tykt lag halm på gulvet så den kunne ligge behageligt. Det er sgu næsten som det var kongen der skulle ud at rejse tænkte Kåstorp. Næste morgen, en halv time før afgang, ankom tyren ifølge med karlen som skulle ledsage den på rejsen, og sørge for dens velbefindende,

Kåstorp fik hurtigt sat rampen til vogne og skyndte sig væk. Den tyr var godt nok stor og han havde sgu respekt og var skide bange for den. Så han syntes, at det nok var bedst, at han forsvandt ind i pakhuset og derfra, i sikker af stand, kunne følge læsningen af tyren, og som karlen sagde, så var tyren rejsevant efter alle de gange den havde været på dyrskue. Der havde den uden problemer gået op i godsvognene. Af hvilken grund vides ikke, men midt på rampen besluttede tyren sig for, at den ikke ville besøge de fynske kvier, og da slet ikke ud at rejse med DBS. Selv om karlen skældte ud og trak i grimen, blev tyren hvor den var. Stationsforstanderen, der fulgte med i forløbet fra perronen, kunne nok se, at hvis de skulle være klar til afrejse når toget kom, måtte karlen have hjælp til at få tyren ind i vognen. Han kommanderede Kåstorp og trafikeleven hen og hjælpe til. Trafikeleven kravlede op i vognen og Kåstorp skubbede bag på, men jo mere de trak og skubbede jo mere stædig blev tyren, pludselig, af bare anstrengelser, og vel også fordi den havde spist for meget græs, åbnede tyren bagdøren og sendte en ordentlig stråle lort ud over Kåstorp. Han gav et ordentlig

brøl fra sig og sprang ned fra rampen og for rundt på pladsen, helt grøn af lort, alt imedens han bandede tyren langt væk. Trafikeleven fik et så voldsomt grine anfald, at han trillede ned fra godsvognen. Om det var Kåstorps krigsdans eller trafikelevens exit der fik gang i tyren igen vides ikke, men den farer af sted, op i vognen og havde nær væltet karlen der trak i grimen. Se det var jo bare det der skulle til lød fra stationsforstanderen, hvorfor gjorde du ikke det straks Kåstorp? Hvorefter han luskede ind på stationen med et smørret grin. Kåstorp havde også sin sejr, en aften fangede han byens skarnsknægt, Andreas. Han var i færd med at stille, sporskiftet, så toget ville køre til perron længst væk fra stationen, i stedet for at blive i hovedsporet. Det var en alvorlig skarnstreg efter Kåstorps mening, og straffen faldt med det samme, to syngende lussinger og et ordentlig spark bag i af Kåstorps spidsnæsedede træsko, med besked om, aldrig mere at vise sig på stationen. Problemet var dog, at når Andreas skulle ud at rejse med sin mor, måtte de tage toget. Så gik moderen ind og købte billet, medens Andreas stod ovre på den anden side af gaden, overfor stationen og ventede på at toget skulle komme. Når toget

var kørt til perronen og dørene var blevet åbnet, kom Andreas for fuld fire spring over perronen og ind i toget, Ligeledes når de kom hjem igen. Først så han efter hvor Kåstorp var, og så ud af toget og ud på gaden i fuld fart. Han skulle ikke stifte bekendtskab med de spidsnæsedede træsko engang til, det sved stadig, et vis sted, når han tænkte på det. Kåstorp stod som regel henne ved sit bomspil og fulgte med, med en selvtilfreds udtryk i ansigtet. For Andreas gik det godt senere i livet. Efter sin konfirmation, kom han ud af skolen og smeden bestemte, at det nok var bedst han kom i lære som smed. Det havde Andreas mor ikke noget imod, måske kunne smeden sætte skik på drengen, hvad hun og skolelæreren ikke havde formået, selv om han havde fået mange klø med spanskrøret og eftersidninger. Den første dag Andreas var i lære, greb smede ham i nakken og løftede ham op, i en arm, og sagde til Andreas: Nu skal du høre her bette Andreas, her er det mig der bestemmer, og er du ikke ordentlig hænger jeg dig op på kroen, som du ser, henne ved essen og der kan du så hænge til jeg finder det for godt at tage dig ned igen. Du kommer hvert dag til tiden, ellers kommer jeg om og henter dig, men er du ellers en

flink dreng, skal jeg nok få en smed ud af dig, sagde han, hvorefter han satte Andreas ned på gulvet igen. Der var aldrig problemer med Andreas, han gjorde hvad han fik besked på og smeden blev næsten som en ven for ham: En dag havde Andreas sagt til smeden, at han nu godt kunne tænke sig at betale Kåstorp tilbage for det spark han havde fået bag i. Det syntes smeden ikke var nogen god ide, da det jo var hans egen skyld, og smeden syntes godt om Kåstorp. Du har jo nok heller aldrig fået betalt for alle de ulykker du har lavet, mente smeden. Ikke det? sagde Andreas, Nej sagde smeden. Du har blandt andet ikke fået betalt for den gang, du en vinter dag, kastede en klud med spildolie ned gennem skorstenen og lige ned i essen, som straks flammede voldsom op og fyldte hele værkstedet med tyk sort røg, så jeg og svenden måtte flygte ud. Og har du fået betalt for den gang du nær havde sat ild til savværkets lokumsbygning? Savværket var en gammel savemølle der engang var drevet af vandkraft, men gik over til elektricitet da det blev muligt, Mølledamen havde man stadig, så den kunne bruges til toiletskyld. Man havde bygget et langt skur med fem rum, og gravet en lang rende igennem alle rum, hvor der

løb en konstant strøm af vand fra mølledamen. Andreas havde stjålet en stump bræt, og på den havde han gjort en tot tvist fast, gennemvædet med petroleum. Da toiletbygningen havde fået tilstrækkeligt med kunder, satte Andreas brættet ned i renden og satte ild til tvisten og lod den sejle ind under alle de som sad på lokummet. Der lød adskillige brøl fra toilettet og ud kom de farende med bukserne nede om hælene. Brættet gik på grund under det sidste toilet og havde nær havde sat ild til hele bygningen, hvis det ikke var fordi, at han som sad i den sidste bås, havde taget en kost og fået brættet ud. Der var da ingen der så hvem det var der havde gjort det, sagde Andreas. Nej men det kunne kun være dig, sagde smeden. Andreas blev dygtigere og dygtigere for hver dag der gik og han kunne tumle selv den meste genstridige plov og køre heste når de skulle skos, man skal bare vise dem at man ikke vil dem ondt sagde Andreas. Efter fire og et halvt år var Andreas udlært og smeden syntes at han skulle blive der, for det gik jo så godt, og det gjorde Andreas så. Tiden gik og Andreas overtog smedeværkstedet.

Efter et par timer vågnede Anton op i stolen i udestuen, det var blevet koldt og han småfrøs, han så på termometret, +15 grader,

solen var forsvunden bag et tykt skydække og det var begyndt at småregne. Han tænkte, at nu var det vist også ved at være for koldt at side her. Nu hvor det var blevet efterår, blev det hurtigt koldt når solen ikke skinnede. Han rejser sig og gik ind i værelset som han havde fået overdraget til tog rum, og så sig lidt omkring. Vi må se at komme i gang med at bygge banen op tænker han, det er nok bedst at tegne en sporplan først, inden vi begynder at købe noget til at lave rammekonstruktionen af. Det er da også pokkers at jeg er afhængeligt af Karl, for at få tegnet den sporplan på pc'eren, det var nu rart at kunne selv. Anton tog en stor beslutning, jeg må se at få det lært. Han går ind til computeren, står lidt og ser på den, sætter sig ned og tænker, hvad var det nu lige Karl gjorde for at starte den? Jo han trykkede vist på knappen her, klik, og den starter op. Hurtigt kom han ind på startside, men hvad nu? De havde jo købt et program som modeltogs forhandleren havde sagt, at de kunne bruge til at tegne sporplan med. Men hvad gør man så med den, tænkte han. Jeg spørger lige Selma om hun ved noget om det, for kun har da fra tid til anden brugt pc'er. Han kalder på hende, ved du hvordan det her fungerer, spørger han? (fortsættes)

